

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **L. - A., a.s.**, so sídlom v B., IČO: X., proti žalovaným **1/ M. H.**, bývajúcemu v D., **2/ P. K.**, bývajúcemu v S., **3/ RNDr. S. S.**, bývajúcej v B., **4/ L. S.**, bývajúcej v K., **5/ Mgr. E. M.**, bývajúcej v B., **6/ PhDr. K. Š.**, bývajúcej v B., zastúpenej J., advokátskou kanceláriou, v.o.s., so sídlom v B., **7/ Š. Z.**, bývajúcej v I., **8/ A. Ž.**, bývajúcej v B., **9/ V. Z.**, bývajúcemu v B., **10/ Ľ. J.**, bývajúcej v B., žalovaní 1/, 4/, 7/, 8/, 9/, 10/ zastúpení advokátkou JUDr. A. B., so sídlom v I., za účasti vedľajšej účastníčky na strane žalobcu Slovenskej republiky, za ktorú koná Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Námestie slobody č. 6, **o určenie vlastníctva**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 8 C 213/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. novembra 2013 sp. zn. 9 Co 197/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobca je povinný v lehote 3 dní zaplatiť žalovanej 6/ trovy dovolacieho konania vo výške 175,01 € na účet J., advokátska kancelária, v.o.s., so sídlom v B..

Žalobca je povinný zaplatiť žalovaným 1/, 4/, 7/, 8/, 9, 10/ v lehote 3 dní trovy dovolacieho konania 201,95 € na účet advokátky JUDr. A. B., so sídlom v I., číslo X., IBAN: S..

Ostatným žalovaným náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 5. októbra 2011 č.k. 8 C 213/2007-379 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že je výlučným vlastníkom pozemkov nachádzajúcich sa v katastrálnom území T., obci B., zapísaných na liste vlastníctva č. X. ako parcela č. X. o výmere X. m² a parcela č. X. o výmere X. m². Rozhodol aj o náhrade trov konania. V odôvodnení uviedol, že v konaní nebol preukázaný ani jeden zo žalobcom uvedených dôvodov nadobudnutia vlastníctva – vyvlastnenie, vydržanie a zánik nároku žalovaných na vrátenie vlastníctva podľa reštitučných predpisov a všeobecných občiansko-právnych noriem.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu rozsudkom z 28. novembra 2013 sp. zn. 9 Co 197/2012 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a rozhodol o trovách odvolacieho konania. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa ako i s jeho právnym posúdením veci.

Rozsudok odvolacieho súdu napadol žalobca dovolaním, v ktorom namietal, že postupom súdov mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že súdy nedostatočne svoje rozhodnutia odôvodnili, keďže neuviedli, aký skutkový stav zistili a z akých dôkazov pri svojom rozhodovaní vychádzali. Ďalej uviedol, že konanie je postihnuté aj inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorú žalobca videl v nedostatkoch, ktorých sa súdy dopustili pri zisťovaní skutkového stavu veci, pričom skutkové zistenia boli nesprávne a nemali oporu vo vykonanom dokazovaní. Žalobca nesúhlasil ani s posúdením veci súdmi po právnej stránke. Na základe uvedeného žiadal zrušiť rozsudky súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Žalované 3/ a 5/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu sú vecne správne a tvrdenie žalobcu o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. nie je dôvodné.

Žalovaná 6/ vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie ako neprípustné odmietnuť, bola toho názoru, že konanie súdov nevykazuje znaky odňatia možnosti žalobu konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalovaní 1/, 4/, 7/, 8/, 9/ a 10/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu zhodne uviedli, že rozsudok odvolacieho súdu je vecne správny, dôvody dovolania neopodstatnené, preto navrhli dovolanie zamietnuť.

Vedľajšia účastníčka sa stotožnila s dôvodmi uvedenými žalobcom v dovolaní a navrhla rozsudky prvostupňového ako i odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Ostatní žalovaní sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadrili.

V priebehu dovolacieho konania pôvodný žalovaný 3/ (MUDr. M. K.), žalovaná 6/ (I. Š.) a žalovaný 8/ (P. Ž.) zomreli, preto dovolací súd konal v dovolacom konaní s ich právnymi nástupcami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (viď § 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej

stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Keďže podané dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku, ale takému potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné ani takému potvrdzujúcemu rozsudku súdu prvého stupňa, v ktorom súdu prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4, nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť z § 238 ods. 1 O.s.p., ani z § 238 ods. 3 O.s.p. Pre úplnosť treba uviesť, že dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolanie žalobcu by mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky väd taxatívne v ňom vymenovaných; iné procesné vady konania alebo nesprávnosti rozhodovania, i keby k nim v konaní došlo, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Treba zdôrazniť, že pri posudzovaní existencie procesnej vady uvedenej v § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania, nie je významný subjektívny názor účastníka, ale len zistenie, že v konaní došlo k takejto vade.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mal dopustiť odvolací súd, sa odvolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom odvolacieho súdu nebola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom. Z obsahu dovolania možno vyvodit', že k odňatiu možnosti konať pred súdom malo podľa jeho názoru dôjsť tým, že súd prvého stupňa v rozpore s § 157 ods. 2 O.s.p. rozhodnutie dostatočne neodôvodnil a odvolací súd na túto vadu neprihliadol, a preto aj jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté procesnou vadou, znemožňujúcou žalobcovi realizáciu jeho procesných práv.

Pokiaľ žalobca namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (nepreskúmateľnosť), treba uviesť, že nie každá procesná nesprávnosť, ku ktorej dôjde v priebehu občianskeho súdneho konania, je relevantná z hľadiska procesnej prípustnosti dovolania. S niektorými najzávažnejšími, taxatívne vymenovanými procesnými vadami, ktoré zakladajú zmätočnosť, spája Občiansky súdny poriadok priamo prípustnosť dovolania (viď § 237 O.s.p.); vady tejto povahy sú zároveň aj prípustným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Niektorým vadám inej procesnej povahy majúcim za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (s tzv. iným vadám konania) pripisuje Občiansky súdny poriadok význam v tom zmysle, že ich považuje za relevantný dovolací dôvod (viď ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorý možno uplatniť v dovolaní, ale len pokiaľ je procesne prípustné. Uznesením občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo odporúčané uverejniť v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, v ktorom tento súd dospel k právnomu názoru, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne

rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“. Tento rozsudok bol v uvedenej zbierke publikovaný ako R 111/1998.

Napriek uvedenému judikátu v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu pretrvávala nejednotnosť rozhodovania pri riešení otázky, či nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. alebo inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.

Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd však nezistil, že by o takýto prípad v prejednávanej veci išlo; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie.

Správnosť takéhoto nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu napr. sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 208/2012, III. ÚS 551/2012, IV. ÚS X./2013, IV. ÚS 196/2014, I. ÚS 287/2014, I. ÚS 606/2014, I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnúť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Vada tejto povahy je síce relevantným dovolacím dôvodom, ktorý možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, sama osebe (i keby k nej skutočne došlo) ale

prípustnosť dovolania nezakladá. Či už teda konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, bolo alebo nebolo postihnuté procesnou vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (pozn.: dovolací súd napadnuté rozhodnutie z tohto aspektu neposudzoval), nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania.

Žalobca v dovolaní vyslovil aj nespokojnosť s právnym posúdením veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci, v rámci ktorého súd na zistený skutkový stav aplikuje hmotnoprávny alebo procesný predpis, sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo (prípadne) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v konaní na súdoch nižšieho stupňa nebola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a keďže prípustnosť jeho dovolania nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, najvyšší súd ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Zo žalovaných podali návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a tieto aj vyčíslili len žalovaní 1/, 4/, 6/, 7/, 8/, 9/ a 10/. Dovolací súd priznal žalovanej 6/ náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokáta za 2 úkony právnej služby poskytnutej prevzatím a prípravou zastúpenia a vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu žalobcu z 21. januára 2015 [§ 13a ods. 1 písm. a/, c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky

vo výške 64,53 €, čo s náhradou za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (8,39 € x 2 = 16,78 €) a DPH podľa § 18 ods. 3 vyhlášky (29,17 €) predstavuje spolu 175,01 €.

Žalovaným 1/, 4/, 7/, 8/, 9/ a 10/ dovolací súd priznal náhradu trov dovolacieho konania, ktorá spočíva v odmene advokátky, ktorá ich zastupovala už v konaní na súdoch nižšieho stupňa, za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu žalobcu z 10. júla 2015 (§ 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky). Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 11 ods. 1 písm. a/, § 13 ods. 2 vyhlášky vo výške 32,26 € (32,26 € x 6 = 193,56 €), čo s náhradou za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (8,39 €) predstavuje spolu 201,95 €.

Ostaným žalovaným dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodali návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. januára 2016

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková